

Rapport

Datum: 8 juni 1999

Rapportnummer: 1999/250

Klacht

Op 20 oktober 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van L. BV te Gameren, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/ Ondernemingen Gorinchem. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoekster verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoekster klaagt erover dat de Belastingdienst/Ondernemingen Gorinchem een teruggaaf omzetbelasting over juni 1998 heeft overgemaakt op een rekeningnummer met een negatief saldo, welk nummer al lang niet meer door haar wordt gebruikt, en vervolgens heeft geweigerd de teruggaaf van f 4.468 nogmaals over te maken op het door haar gewenste rekeningnummer.

Achtergrond

1. Burgerlijk Wetboek Boek 3. Vermogensrecht in het algemeen Artikel 33:

"Een rechtshandeling vereist een op een rechtsgevolg gerichte wil die zich door een verklaring heeft geopenbaard." Boek 6. Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht Artikel 114, eerste lid:

"Bestaat in een land waar de betaling moet of mag geschieden ten name van de schuldeiser een rekening, bestemd voor girale betaling, dan kan de schuldenaar de verbintenis voldoen door het verschuldigde bedrag op die rekening te doen bijschrijven, tenzij de schuldeiser betaling op die rekening heeft uitgesloten."

2. In rapport 94/473 van de Nationale ombudsman van 27 juli 1994 wordt onder meer het volgende overwogen:

"Zoals hiervoor, (...), is overwogen heeft de belastingplichtige een eigen verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de Belastingdienst te allen tijde over het juiste rekeningnummer beschikt. Het is echter begrijpelijk dat hij of zij zich niet altijd en/of voldoende tijdig van die verantwoordelijkheid bewust is. Dat kan leiden tot voor betrokkene ongewenste gevolgen, zoals die in deze zaak zijn gebleken. Het is van belang dat het risico dat dergelijke situaties zich voordoen zo veel mogelijk wordt beperkt. De Belastingdienst zelf zou daaraan een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Dat zou op zijn minst kunnen gebeuren door de belastingplichtigen op het aangifteformulier, of in de toelichting op dat biljet, op duidelijke wijze mee te delen dat eventuele belastingteruggaven zullen worden overgemaakt op het laatstelijk aan de Belastingdienst opgegeven rekeningnummer, en dat het in verband daarmee van belang is dat betrokkene ervoor zorg draagt dat de Belastingdienst tijdig wordt geïnformeerd over een eventuele wijziging van het nummer of van de tenaamstelling daarvan. Daarbij zou tevens moeten zijn aangegeven hoe eventuele verificatie en/of wijziging moeten plaatsvinden. Wellicht is het daarnaast mogelijk om daar waar een voorbedrukt aangiftebiljet wordt uitgereikt daarop ook het laatst opgegeven rekeningnummer te vermelden. Het voorafgaande geeft aanleiding om in dit rapport een aanbeveling te doen. De minister van Financiën wordt in

overweging gegeven te bevorderen dat de belastingplichtige op een duidelijke wijze wordt geïnformeerd over diens verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de Belastingdienst, in verband met eventuele teruggaven, te allen tijde over het juiste rekeningnummer beschikt, op een wijze zoals aangegeven onder Overweging II." Naar aanleiding van dit rapport is de Belastingdienst ertoe overgegaan op aangiftebiljetten inkomstenbelasting het bij de Belastingdienst bekende rekeningnummer voor teruggaaf te vermelden en betrokkenen de mogelijkheid tot correctie daarvan te bieden.

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Ondernemingen Gorinchem (hierna: de Belastingdienst) verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de Belastingdienst een aantal specifieke vragen gesteld. Daarnaast werd de Staatssecretaris van Financiën de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven en een aantal vragen te beantwoorden. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker en de Belastingdienst deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De Staatssecretaris van Financiën berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. FEITEN

1. De Belastingdienst stortte op 9 september 1998 een teruggaaf omzetbelasting over juni 1998 ten bedrage van f 4.468 op een rekeningnummer van verzoekster met een negatief saldo.
2. Bij brief van 4 oktober 1998 berichtte verzoekster de Belastingdienst dat zij de betreffende teruggave nog niet had ontvangen. Vervolgens schreef zij de Belastingdienst op 14 oktober 1998 onder meer het volgende:
"Op 4 oktober 1998 richtte ik mij tot de belastingdienst te Gorinchem met een klacht wegens het niet, c.q. te laat terugbetalen van een teruggave omzetbelasting over juni 1998. Uit het telefoongesprek van heden bleek dat het bedrag op 9 september jl is terugbetaald op (...) rekeningnummer (X; No). Van dit rekeningnummer wisten wij niet eens meer dat het bestond. Wij kunnen niet beschikken over het bedrag van de teruggave omdat deze rekening zwaar negatief staat. Ik verzoek u het bedrag alsnog over te maken op het rekeningnummer dat bij u bekend had moeten zijn. Daarvoor voer ik de volgende argumenten aan.

1. De door u aangehaalde mededeling met mijn handtekening eronder, waaronder het betreffende bankrekeningnummer wordt vermeld, dateert van 1991;
  2. Alle betalingen omzetbelasting die vanaf 1991 zijn gedaan zijn afkomstig van (het door verzoekster gewenste rekeningnummer van teruggaaf; N.o.)
  3. Het is de belastingdienst, gezien onderstreepte passage in het bijgaande rapport met betrekking tot het boekenonderzoek dat in het voorjaar is gehouden, bekend dat alle transacties plaatsvinden van (...) genoemde rekening. Onder deze omstandigheden is het onzorgvuldig om af te gaan op een zó oude verklaring. De belastingdienst heeft (in tegenstelling tot soortgelijke zaken die bij de Ombudsman zijn verloren door belastingplichtigen) op geen enkele wijze pogingen gedaan om te controleren of het bankrekeningnummer nog wel klopte, noch heeft ondergetekende een gelegenheid voorbij laten gaan om het nieuwe bankrekeningnummer te melden bij de belastingdienst. In een recente uitspraak van de Ombudsman was dat wel het geval doordat belastingplichtige het voorgedrukte rekeningnummer op het biljet niet verbeterde."
3. In reactie op verzoeksters brief van 14 oktober 1998 berichtte de Belastingdienst verzoekster bij brief van 15 oktober 1998 onder meer het volgende:
- "In uw brief geeft u aan, dat u van het bestaan van deze rekening niet meer op de hoogte was. Gelet op het aanzienlijke (negatieve) saldo van deze rekening en het feit, dat de bank u ieder jaar over dit saldo informeert (zie punt 2.4.2. van het door u aangehaalde controle rapport) komt dit standpunt mij onwaarschijnlijk voor.

Ten aanzien van de door u aangehaalde argumenten:

1. Het feit, dat het door u aangegeven rekeningnummer dateert van 1991, geeft alleen aan dat dit reeds enige tijd is geleden, doch is geen enkele indicatie over de onjuistheid daarvan.
2. Het feit, dat de betalingen vanaf een ander rekeningnummer gedaan worden is op zich geen aanwijzing voor de onjuistheid van het bij de belastingdienst bekende nummer voor het storten van teruggaven.
3. Het feit, dat bij controle geconstateerd wordt, dat alle betalingen via de privérekening lopen, noopt naar mijn mening niet tot een onderzoek van de belastingdienst om na te gaan welk rekeningnummer bij haar bekend is voor eventuele teruggaven en de daaraan te koppelen vraag of dat nummer nog steeds correct is. Deze zaak behoort tot de beslissingsbevoegdheid alsook verantwoordelijkheid van belastingplichtige. Naar mijn mening is van onzorgvuldigheid dan ook geen sprake. De noodzaak tot controle ontbrak, omdat alle gegevens correspondeerden met de bij de belastingdienst bekende gegevens. Als laatste geeft u aan, dat belastingplichtige geen gelegenheid voorbij heeft laten gaan het nieuwe nummer bij de belastingdienst te melden. Voor deze stelling voert u geen enkele onderbouwing aan. Volgens mij is de stelling ook feitelijk onjuist, hetgeen bevestigd wordt door uw argument onder 1., waaruit is af te leiden, dat het laatst opgegeven bankrekeningnummer het nummer is als vermeld in 1991. Ik merk hierbij op, dat u daarbij heeft verzocht alle toekomstige teruggaven tot nader schriftelijk bericht op het daar

vermelde rekeningnummer te ontvangen (...) Gelet op het vorenstaande zal ik niet ingaan op uw verzoek het bedrag nogmaals te storten."

B. STANDPUNT VERZOEKSTER

Voor het standpunt van verzoekster wordt verwezen naar de klachtsamenvatting onder klacht en naar de inhoud van haar brief van 14 oktober 1998 onder **A.2**. Verzoekster deelde telefonisch mee dat zij de Belastingdienst nooit had verzocht om het oude rekeningnummer X niet meer te gebruiken.

C. STANDPUNT BELASTINGDIENST

In reactie op de klacht bracht de Belastingdienst het volgende naar voren:

"...De Belastingdienst heeft naar aanleiding van de onderwerpelijke teruggave het bedrag gestort op het bij haar bekende nummer (X; N.o.) conform een eerder door belastingplichtige gedane opgave (...). Daarbij is door de belastingplichtige verklaard dat zij ook toekomstige teruggaves op dit nummer wilde ontvangen, tenzij zij nader schriftelijk bericht dat dit anders zou moeten zijn. Ik verwijs hiervoor naar de tekst van de door de belastingplichtige gedane opgave. Er is nimmer schriftelijk (en ook niet op een andere wijze) opgave gedaan van een gewijzigd nummer. (...) Als een ondernemer voor het eerst een aangifte omzetbelasting indient, op grond waarvan hij een teruggaaf omzetbelasting tegemoet kan zien, wordt hem een formulier uitgereikt waarop aangegeven kan worden op welk rekeningnummer hij de teruggaaf wenst te ontvangen. Dit formulier bevat de volgende clausule: Ondergetekende verzoekt tevens alle toekomstige teruggaven, tot nader schriftelijk bericht zijner/harerzijds, op het hierboven vermelde rekeningnummer over te maken. Deze procedure, die ook in het geval van belanghebbende is gevolgd, werkt goed in de praktijk en heeft, voor zover bekend, niet eerder aanleiding gegeven tot klachten. Daarom is de methode die wordt gevolgd met betrekking tot de aangifte Inkomstenbelasting tot nu toe niet overgenomen voor de aangiften Omzetbelasting. Bij een teruggaaf van omzetbelasting naar aanleiding van een negatieve aangifte wordt door de Centrale betalingsadministratie een zogenaamd "vastgiro-bestand" geraadpleegd. De betaling wordt gedaan aan het rekeningnummer, dat van een belanghebbende in dat bestand voor het betreffende middel (omzetbelasting) voorkomt. Een wijziging van het rekeningnummer wordt alleen op schriftelijk verzoek uitgevoerd. Ik hecht er nog aan een tweetal opmerkingen te maken. In de eerste plaats merk ik op dat de uitbetaling naar het vermogen van belastingplichtige is gevloeid. Het nogmaals uitbetalen van genoemd bedrag zou nogmaals tot een vermogensverrijking van klager leiden. In de tweede plaats verwijst klager naar uitspraken en voorbeelden die op een volstrekt andere situatie betrekking hebben, nl. daar waar teruggaven niet naar het vermogen van de belastingplichtige zijn toegevoerd omdat er sprake is van een niet (meer) op haar naam gestelde bank- girorekening..." De vraag van de Nationale ombudsman of verzoekster na 1991 op enig moment door de Belastingdienst in de gelegenheid is gesteld om een nieuw rekeningnummer op te geven of aan te geven of het oude rekeningnummer nog correct was; beantwoordde de Belastingdienst ontkennend.

D. REACTIE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

In antwoord op vragen van de Nationale ombudsman berichtte de Staatssecretaris het volgende:

"...De Belastingdienst heeft de teruggave gestort op het bij de dienst bekende rekeningnummer conform een eerder (in 1991) door belastingplichtige gedane opgave. Daarbij heeft verzoekster verklaard dat zij ook toekomstige teruggaven op dit nummer wil ontvangen, tenzij zij nader schriftelijk bericht dat dit anders moet zijn. Verzoekster heeft geen opgave gedaan van een gewijzigd rekeningnummer. Op de rekening waarop de teruggave door de Belastingdienst was gestort stond echter een negatief saldo wegens een faillissement van een vroegere dochtermaatschappij van verzoekster. Verzoekster heeft daarna gevraagd om het desbetreffende bedrag over te maken op een privénummer. Omdat de Belastingdienst niet aan dit verzoek tegemoet kwam heeft verzoekster een klacht ingediend. Op 1 februari 1999 ontving u de reactie van de Belastingdienst op bovengenoemde klacht. U verzoekt mij om een standpunt ten aanzien van de vraag waarom op het aangifteformulier omzetbelasting niet wordt aangegeven welk rekeningnummer bij de Belastingdienst bekend is en niet de mogelijkheid tot correctie wordt gegeven. (...) In antwoord op uw vragen deel ik u het volgende mede. Bij het doen van aangifte omzetbelasting wordt in het merendeel van de gevallen maandelijks aangifte gedaan. Er is dus sprake van continuïteit in het doen van aangifte, resulterend in een stroom van betalingen of verzoeken om teruggave, en eveneens in een stroom van teruggaven door de Belastingdienst. Hierdoor is er minder snel sprake van tussentijds gewijzigde omstandigheden, zoals bij het jaarlijks doen van aangiften IB/PVV wel het geval kan zijn. Daarom is er voor gekozen om op het aangifteformulier OB geen rekeningnummer op te nemen en ook niet te vragen naar een ander rekeningnummer waar een eventuele teruggave op gestort kan worden. Een belastingplichtige kan echter altijd schriftelijk een gewijzigd rekeningnummer doorgeven. Door de continuïteit in het doen van aangifte omzetbelasting wordt dan ook (in principe eenmalig) gevraagd om opgave te doen van een rekeningnummer waar een eventuele teruggave op kan worden gestort. Daarbij wordt tevens gevraagd of toekomstige teruggaven tot nader schriftelijk bericht ook op dat opgegeven rekeningnummer kunnen worden gestort. Als aangegeven wordt dat een toekomstige teruggave niet op dat rekeningnummer kan worden overgemaakt, rust bij een eventuele volgende teruggave een onderzoeksplicht op de Belastingdienst in die zin dat de Belastingdienst zal moeten vragen op welk rekeningnummer de teruggave kan worden overgemaakt. Naar aanleiding van uw vraag of de Belastingdienst, mede gezien het rapport 98/553 aan zijn onderzoeksplicht in het onderhavige geval heeft voldaan, merk ik het volgende op. In het bovengenoemde rapport werd geoordeeld dat de Belastingdienst op toereikende wijze aan haar onderzoeksplicht heeft voldaan omdat de Belastingdienst het rekeningnummer eerst aan belastingplichtige ter verificatie had aangeboden. Ik benadruk echter dat het in het rapport 98/553 om een aangifte IB ging. Bij een aangifte IB ligt het onderzoeken van de juistheid van het rekeningnummer door de Belastingdienst meer voor de hand, gezien het tijdsverloop tussen opeenvolgende aangiften IB en het risico dat in de tussentijd omstandigheden gewijzigd zijn. Naar mijn oordeel is de

Belastingdienst in het onderhavige geval waarbij het om aangifte OB gaat niet te kort geschoten in zijn onderzoeksplicht..."

Beoordeling

1. Verzoekster klaagt erover dat de Belastingdienst/Ondernemingen Gorinchem een teruggaaf omzetbelasting over juni 1998 heeft overgemaakt op een rekeningnummer met een negatief saldo, welk nummer al lang niet meer door haar wordt gebruikt, en vervolgens heeft geweigerd de teruggaaf van f 4.468 nogmaals over te maken op het door haar gewenste rekeningnummer. 2. De Belastingdienst heeft de teruggaaf gestort op het rekeningnummer dat verzoekster in 1991 had opgegeven als rekeningnummer voor teruggaaf. Zij had daarbij aangegeven dat zij ook toekomstige teruggaven op dat rekeningnummer wilde ontvangen, tenzij zij schriftelijk anders zou berichten. Verzoekster heeft niet gesteld, noch is daarvan tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman gebleken, dat zij na 1991 het betreffende rekeningnummer rechtsgeldig heeft uitgesloten (zie ook achtergrond onder 1; N.o.). Ook staat het rekeningnummer nog steeds op haar naam. Er is niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan de Belastingdienst ervan op de hoogte had kunnen zijn dat de teruggaaf op een ander rekeningnummer werd gewenst. Het gebruik van een ander rekeningnummer voor het doen van betalingen aan de Belastingdienst behoeft immers niet te betekenen dat het andere rekeningnummer niet meer wordt gebruikt (voor teruggaaf). Aldus heeft de Belastingdienst bevrijdend betaald. De Belastingdienst heeft dan ook verzoeksters verzoek om de teruggaaf over te maken op het door verzoekster gewenste rekeningnummer kunnen afwijzen. De onderzochte gedraging is behoorlijk. 3. Deze zaak geeft de Nationale ombudsman nog wel aanleiding tot een overweging ten overvloede. In een eerder rapport van de Nationale ombudsman (94/473, zie achtergrond) is de aanbeveling gedaan aan de Minister van Financiën om te bevorderen dat de belastingplichtige op een duidelijke wijze wordt geïnformeerd over diens verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de Belastingdienst, in verband met eventuele teruggaven, te allen tijde over het juiste rekeningnummer beschikt. Naar aanleiding hiervan wordt door de Belastingdienst vanaf 1995 het laatst opgegeven rekeningnummer voor teruggaaf vermeld op het aangifteformulier inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen voor particulieren. Tevens wordt de belastingplichtige op het aangifteformulier de mogelijkheid geboden om zijn rekeningnummer te corrigeren. Voor het regelmatig wijzen van ondernemers op hun verantwoordelijkheid is echter niets geregeld, zodat daarbij nog steeds kans is op storting van een teruggaaf op een niet (meer) door de belastingplichtige gewenst rekeningnummer. Dat er bij de omzetbelasting doorgaans snel achter elkaar aangifte wordt gedaan en dat daardoor de kans op tussentijdse wijziging van het rekeningnummer voor teruggaaf kleiner is dan bij aangiften inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen, zoals de Staatssecretaris van Financiën stelt, doet er niet aan af dat de kans wel steeds aanwezig is. Met name in de gevallen als die van verzoekster, waar-bij na een periode van uitsluitend betalingen aan de Belastingdienst, een teruggaaf volgt. Het voorafgaande geeft aanleiding in dit rapport een aanbeveling op te nemen. **CONCLUSIE**

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Ondernemingen Gorinchem, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is niet gegrond. **AANBEVELING** De Minister van Financiën wordt in overweging gegeven te bevorderen dat de mogelijkheid wordt onderzocht om ook met betrekking tot de omzetbelasting ondernemers periodiek te attenderen op het bij de Belastingdienst geregistreerde rekeningnummer voor teruggaven.